

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Kunnanhallitus 23.06.2025 § 201
307/00.04.00/2025

Valmistelija: perusopetuksen rehtori

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kunnan lausuntoa 5.8.2025 mennessä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia ammatillisen koulutuksen tilauskoulutukseen. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille annetaan mahdollisuus myydä tutkintotavoitteista koulutusta markkinoilla kansalaisille vastaavasti kuin korkeakoulutuksessa. Tilauskoulutuksen asukkaiden asemaa parannetaan. Lisäksi säädettäisiin, että kuntien ja kuntayhtymien ei tarvitsisi yhtiöittää toimintaansa järjestäessään ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta.

Esityksessä ehdotetaan EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville toisen asteen koulutuksessa oleville opiskelijoille opintomaksua. Pääministeri Orpon hallitus päätti huhtikuussa 2025 julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2026–2029, että ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa otetaan käyttöön lukuvuosimaksuja EU/ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. Lisäksi säädettäisiin koulutuksen järjestäjien ja Maahanmuuttoviraston välisestä tiedonvaihdesta.

Lausuntopyyntö liitteineen on luettavissa osoitteessa:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=7a3b2c3a-90cc-4cfe-bd3b-99b6f8e6209c>

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Sonkajärven kunta antaa seuraavan lausunnon:

Sonkajärven kunta vastustaa EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien lukiolaisten lukukausimaksuja.

Toteutuessaan lukukausimaksut vähentäisivät merkittävästi Sonkajärven lukion ja kymmenien muiden pienten lukioden opiskelijamäärää. On oletettavaa, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaville nuorille maksuton koulutus on yksi keskeinen peruste valita juuri Suomi jatkokoulutuksen kohdemaaksi. Sonkajärven lukion opiskelijamäärä laskee seuraavien kymmenen vuoden ajan arviolta yhden kolmasosan nykyisestä. Kansainväliset opiskelijat turvaisivat omalta osaltaan pienten lukioden säilymistä ja pitäisivät koko Suomen asuttuna ja houkuttelevana vaihtoehtona lapsiperheille.

Valtionosuuksien menettäminen EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden osalta vähentäisi Sonkajärven lukion saamaa valtionosuutta merkittävästi. Lukiokoulutukselle myönnetyn rahoituksen vähentyessä heikkenevät kunnan mahdollisuudet ylläpitää omaa lukiota.

Lukion olemassaololla on ratkaisevan tärkeä merkitys paitsi lukiokoulutuksen saavutettavuudelle, myös perusopetuksen laadulle pienessä kunnassa. Kaikki Sonkajärven lukion opettajat opettavat myös peruskoulussa heidän opetusvelvollisuutensa täyttämiseksi. Vain

matemaattisissa aineissa ja englannin kielessä pelkästään peruskoulun opetustunnit riittäisivät täyttämään aineenopettajan opetusvelvollisuuden ilman lukion opetusta. Pienten lukiodien olemassaolon varmistaminen takaa laadukkaan ja tasavertaisen opetuksen perusopetuksessa koko maan alueella.

Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä, opiskeluun sitoutuneita nuoria, jotta meillä riittää tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia. Suomessa suomen kielellä lukiokoulutuksen suorittaneet ulkomaalaiset nuoret sitoutuvat merkittävältä osin myös suomenkielisiin jatko-opintoihin ja työuraan Suomessa.

Sonkajärven kunta vastustaa ammatillisen koulutuksen lukukausimaksuja EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.

Toteutuessaan lukukausimaksut vähentäisivät merkittävästi ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärää etenkin pääkaupunkiseudun ja suurten kasvukeskusten ulkopuolella. On oletettavaa, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaville nuorille maksuton koulutus on yksi keskeinen peruste valita juuri Suomi jatkokoulutuksen kohdemaaksi. Kansainväliset opiskelijat turvaisivat omalta osaltaan koko Suomen elinkelpoisuutta ja asuttuna pitämistä. Suomessa suomen kielellä ammatillisen koulutuksen suorittaneet ulkomaalaiset nuoret sitoutuvat merkittävältä osin myös suomenkielisiin jatko-opintoihin ja työuraan Suomessa. Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä, opiskeluun sitoutuneita nuoria, jotta meillä riittää tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia.

Sonkajärven kunta vastustaa EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien lukiolaisten lukukausimaksuja.

Toteutuessaan lukukausimaksut vähentäisivät merkittävästi Sonkajärven lukion opiskelijamäärää. On oletettavaa, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaville nuorille maksuton koulutus on yksi keskeinen peruste valita juuri Suomi jatkokoulutuksen kohdemaaksi. Sonkajärven lukion opiskelijamäärä laskee seuraavien kymmenen vuoden ajan arviolta yhden kolmasosan nykyisestä. Kansainväliset opiskelijat turvaisivat omalta osaltaan pienten lukiodien säilymistä ja pitäisivät koko Suomen asuttuna ja elinkelpoisena.

Valtionosuuksien menettäminen EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden osalta vähentäisi lukion saamaa valtionosuutta merkittävästi. Kunnan saaman rahoituksen lukiokoulutukseen vähentyessä heikkenevät kunnan mahdollisuudet tarjota lukiopalvelua omassa kunnassa.

Lukion olemassaololla on ratkaisevan tärkeä merkitys paitsi lukiokoulutuksen saavutettavuudelle, myös perusopetuksen laadulle pienessä kunnassa. Kaikki Sonkajärven lukion opettajat opettavat myös peruskoulussa opetusvelvollisuuden täyttymiseksi. Vain matemaattisissa aineissa ja englannin kielessä pelkästään peruskoulun opetustunnit riittäisivät täyttämään aineenopettajan opetusvelvollisuuden ilman lukion opetusta. Pienten lukiodien olemassaolon varmistaminen takaa laadukkaan ja tasavertaisen opetuksen perusopetuksessa koko maan alueella.

Sonkajärven kunnassa ei olla havaittu kansainvälisiin opiskelijoihin liittyviä negatiivisia lieveilmiöitä. Kokemuksemme EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta rekrytoituista lukiolaisista on pelkästään myönteinen: lukion opiskelijamäärä on kasvanut, kansainväliset opiskelijat ovat motivoituneita ja eritoten matemaattisesti taitavia, he kehittävät lukion opiskeluilmapiiriä

sallivammaksi, he ovat aktiivisia harrastajia ja maaseudun nuoret voivat kotikansainvälistyä omassa lukiossaan ja saavat uusia ystäviä ja kontakteja toiselta puolelta maailmaa. Kansainväliset opiskelijat ovat monin tavoin tärkeitä kuntamme elinvoiman ylläpitämiselle.

Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä, opiskeluun sitoutuneita nuoria, jotta meillä riittää tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia. Suomessa suomen kielellä lukiokoulutuksen suorittaneet ulkomaalaiset nuoret sitoutuvat merkittävältä osin myös suomenkielisiin jatko-opintoihin ja työuraan Suomessa.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti päätti antaa seuraavan lausunnon:

Sonkajärven kunta vastustaa EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien lukiolaisten lukukausimaksuja.

Toteutuessaan lukukausimaksut vähentäisivät merkittävästi Sonkajärven lukion ja kymmenien muiden pienten lukiodien opiskelijamäärää. On oletettavaa, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaville nuorille maksuton koulutus on yksi keskeinen peruste valita juuri Suomi jatkokoulutuksen kohdemaaksi. Sonkajärven lukion opiskelijamäärä laskee seuraavien kymmenen vuoden ajan arviolta yhden kolmasosan nykyisestä. Kansainväliset opiskelijat turvaisivat omalta osaltaan pienten lukiodien säilymistä ja pitäisivät koko Suomen asuttuna ja houkuttelevana vaihtoehtona lapsiperheille.

Valtionosuuksien menettäminen EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden osalta vähentäisi Sonkajärven lukion saamaa valtionosuutta merkittävästi. Lukiokoulutukselle myönnetyn rahoituksen vähentyessä heikkenevät kunnan mahdollisuudet ylläpitää omaa lukiota.

Lukion olemassaololla on ratkaisevan tärkeä merkitys paitsi lukiokoulutuksen saavutettavuudelle, myös perusopetuksen laadulle pienessä kunnassa. Kaikki Sonkajärven lukion opettajat opettavat myös peruskoulussa heidän opetusvelvollisuutensa täyttämiseksi. Vain matemaattisissa aineissa ja englannin kielessä pelkästään peruskoulun opetustunnit riittäisivät täyttämään aineenopettajan opetusvelvollisuuden ilman lukion opetusta. Pienten lukiodien olemassaolon varmistaminen takaa laadukkaan ja tasavertaisen opetuksen perusopetuksessa koko maan alueella.

Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä, opiskeluun sitoutuneita nuoria, jotta meillä riittää tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia. Suomessa suomen kielellä lukiokoulutuksen suorittaneet ulkomaalaiset nuoret sitoutuvat merkittävältä osin myös suomenkielisiin jatko-opintoihin ja työuraan Suomessa.

Sonkajärven kunta vastustaa ammatillisen koulutuksen lukukausimaksuja EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.

Toteutuessaan lukukausimaksut vähentäisivät merkittävästi ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärää etenkin pääkaupunkiseudun ja suurten kasvukeskusten ulkopuolella. On oletettavaa, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaville nuorille maksuton koulutus on yksi keskeinen peruste valita juuri Suomi jatkokoulutuksen kohdemaaksi. Kansainväliset opiskelijat turvaisivat omalta osaltaan koko Suomen elinkelpoisuutta ja asuttuna pitämistä. Suomessa suomen kielellä ammatillisen koulutuksen suorittaneet ulkomaalaiset nuoret sitoutuvat

merkittävältä osin myös suomenkielisiin jatko-opintoihin ja työuraan Suomessa. Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä, opiskeluun sitoutuneita nuoria, jotta meillä riittää tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia.

Sonkajärven kunta vastustaa EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien lukiolaisten lukukausimaksuja.

Toteutuessaan lukukausimaksut vähentäisivät merkittävästi Sonkajärven lukion opiskelijamäärää. On oletettavaa, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen muuttaville nuorille maksuton koulutus on yksi keskeinen peruste valita juuri Suomi jatkokoulutuksen kohdemaaksi. Sonkajärven lukion opiskelijamäärä laskee seuraavien kymmenen vuoden ajan arviolta yhden kolmasosan nykyisestä. Kansainväliset opiskelijat turvaisivat omalta osaltaan pienten lukioiden säilymistä ja pitäisivät koko Suomen asuttuna ja elinkelpoisena.

Valtionosuuksien menettäminen EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden osalta vähentäisi lukion saamaa valtionosuutta merkittävästi. Kunnan saaman rahoituksen lukiokoulutukseen vähentyessä heikkenevät kunnan mahdollisuudet tarjota lukiopalvelua omassa kunnassa.

Lukion olemassaololla on ratkaisevan tärkeä merkitys paitsi lukiokoulutuksen saavutettavuudelle, myös perusopetuksen laadulle pienessä kunnassa. Kaikki Sonkajärven lukion opettajat opettavat myös peruskoulussa opetusvelvollisuuden täyttymiseksi. Vain matemaattisissa aineissa ja englannin kielessä pelkästään peruskoulun opetustunnit riittäisivät täyttämään aineenopettajan opetusvelvollisuuden ilman lukion opetusta. Pienten lukioiden olemassaolon varmistaminen takaa laadukkaan ja tasavertaisen opetuksen perusopetuksessa koko maan alueella.

Sonkajärven kunnassa ei olla havaittu kansainvälisiin opiskelijoihin liittyviä negatiivisia lieveilmiöitä. Kokemuksemme EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta rekrytoituista lukiolaisista on pelkästään myönteinen: lukion opiskelijamäärä on kasvanut, kansainväliset opiskelijat ovat motivoituneita ja eritoten matemaattisesti taitavia, he kehittävät lukion opiskeluilmapiiriä sallivammaksi, he ovat aktiivisia harrastajia ja maaseudun nuoret voivat kotikansainvälistyä omassa lukiossaan ja saavat uusia ystäviä ja kontakteja toiselta puolelta maailmaa. Kansainväliset opiskelijat ovat monin tavoin tärkeitä kuntamme elinvoiman ylläpitämiselle.

Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä, opiskeluun sitoutuneita nuoria, jotta meillä riittää tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia. Suomessa suomen kielellä lukiokoulutuksen suorittaneet ulkomaalaiset nuoret sitoutuvat merkittävältä osin myös suomenkielisiin jatko-opintoihin ja työuraan Suomessa.
